

Äldrenämndens internbudget för 2021

med plan för 2022-2024

Kommunövergripande mål

Målområde Samhälle

Målområde samhälle beskriver vad kommunen ska uppnå för att utveckla närmiljön och Linköping som plats.

Ett attraktivt och tryggt Linköping

Linköping är den ekonomiska motorn i en växande region. Alla tar ansvar för varandra i en kommun som växer på ett socialt hållbart sätt. Organisationer och näringsliv ges förutsättningar att göra skillnad för ökad social sammanhållning och trygghet. I utvecklingen av Linköping har tätort och landsbygd lika hög prioritet. Helheten är i fokus när nya stadsdelar planeras och trafiksystemet utvecklas. Stadsmiljön är attraktiv och har en hög kvalitet där tillgänglighet för samtliga trafikslag också värnas och utvecklas. Linköpings kommun skapar förutsättningar för en hög och jämn byggtakt där fler får möjlighet att förverkliga drömmen om ett eget boende.

Ett klimatsmart Linköping

Linköping tar täten i miljö- och klimatarbetet som bygger på samsyn och långsiktighet. Därför är det självklart att Linköpings kommun står bakom Agenda 2030 och de globala målen för att uppnå social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Linköpings kommun är positiv till ny teknik och prioriterar miljö- och klimatarbetet med målet att Linköping ska bli koldioxidneutralt år 2025. Linköpings kommun värnar äganderätten och skogens betydelse för landsbygden och miljö- och klimatarbetet. Linköping har fantastisk natur med högt egenvärde som alla får ta del av.

Ett företagsamt Linköping

Linköpings ekonomiska utveckling är beroende av ett livskraftigt och mångfasetterat näringsliv och ett gott företagsklimat. Med välmående och framgångsrika företag har Linköping lägre arbetslöshet, högre tillväxt och bättre förutsättningar att finansiera välfärdstjänster. Det är enkelt att starta, driva och utveckla företag i Linköping, både i staden och på landsbygden. Näringslivets livskraft ökar genom goda kommunikationer med flyg, järnväg och bil med Linköping City Airport som en viktig regional funktion.

Ett Linköping med rikt kultur-, fritids- och idrottsliv

När Linköping växer och utvecklas ges kulturen, fritiden och idrotten utrymme i planeringen av nya och växande områden. Kultur-, fritids- och idrottslivet ger möjlighet till en aktiv och meningsfull fritid, god hälsa, upplevelser och gemenskap. Det kommunala stödet till kultur stimulerar skapande och utövande som är tillgängligt för alla. Alla barn och ungdomar i Linköping ges likvärdiga förutsättningar att utöva sin idrott. Anläggningar för spontanidrott är tillgängliga, säkra och trygga miljöer.

Målområde Medborgare

Målområde medborgare beskriver vad kommunen ska uppnå i tjänster och service för att tillgodose medborgarnas behov och förväntningar.

Välfärdstjänster med hög kvalitet, tillgänglighet och individen i centrum

I Linköping ges snabb, tillgänglig och korrekt service genom digitala lösningar. Företagens situation underlättas genom effektiva och förutsebara regler. Vård- och omsorgstjänster ges utifrån en helhetssyn på den enskilde. Alla Linköpingsbor kan åldras med värdighet där kommunen tillgodoser dem med störst behov. I Linköping finns många alternativ som individen själv väljer mellan. Det civila samhället är en naturlig samarbetspartner i att skapa fler kontaktytor och ge ett bättre stöd till individen med fokus på närhet och gemenskap. Kommunens välfärdstjänster kännetecknas av trygghet, värdighet och delaktighet oavsett utförare.

Stark gemenskap och människor i arbete

I Linköping går människor från bidragsberoende och utanförskap in i arbete och gemenskap. Jobb och välfärd prioriteras framför bidrag för en långsiktigt hållbar utveckling. I Linköping söks alltid den kortaste vägen till att kunna försörja sig själv och därmed den snabbaste vägen till integrationen för nyanlända. Linköpings kommun är, tillsammans med Arbetsförmedlingen och företag, en aktiv part i arbetet med bra utbildningsinsatser, extratjänster, serviceyrken och praktikplatser riktade till långtidsarbetslösa med försörjningsstöd för ett vuxenliv i arbete. Utifrån sin förmåga är alla människor delaktiga i arbetslivet och tar ansvar för sin försörjning. Genom tydliga krav på ansträngning stöds individer att gå från bidrag till arbete och gemenskap.

Hög kunskap med skolor i framkant

Linköping är den bästa kommunen för barn och unga att växa upp i. Alla elever har en bra skola där eleven möts av höga förväntningar, en trygg och lugn miljö samt får rätt hjälpmedel för att nå sin fulla potential. Kunniga och engagerade lärare arbetar i Linköpings skolor eftersom kommunen ligger i framkant inom skolutveckling. Familjer ser olika ut och har olika förutsättningar och önskemål, därför finns både flexibilitet och valfrihet i barnomsorgen. Mindre barngrupper med fokus på varje barns behov prioriteras högt.

Målområde Ekonomi

Målområde ekonomi beskriver vad kommunen ska uppnå för en stabil och god ekonomi.

Kostnadseffektiv verksamhet

Linköpings kommuns verksamhet såväl inom kommunen som hos privata utförare är kostnadseffektiv och möter i hög utsträckning målgruppens behov. Kommunens verksamheter utvecklas ständigt genom prioriteringar, effektiviseringar och förnyelse för att säkerställa fortsatt kostnadseffektivitet.

Hållbar ekonomi

Linköpings kommun präglas av ansvarstagande i såväl goda som sämre tider, det är god ordning och reda på ekonomin. Det finns ett långsiktigt tänkande där intäkter och kostnader är i balans över åren. Det möjliggör satsningar för att stärka och utveckla välfärdens kärnverksamheter. Kommunkoncernen har en stabil ekonomi och långsiktig tillväxt i balans så att framtida kommuninvånare kan räkna med god kvalitet på kommunal verksamhet, service och anläggningar. Investeringar i kommunens kärnverksamheter prioriteras för framtiden utan ökat skattetryck.

Målområde Verksamhet

Målområde verksamhet beskriver hur arbetsprocesser och organisation ska utvecklas för att uppnå goda resultat.

Effektiv organisation med goda resultat

I Linköpings kommun bedrivs verksamhet av god kvalitet med Linköpingsborna i centrum. Sambandet mellan resurser, prestationer, resultat och effekter är centralt i planering, uppföljning och utvecklingsarbete. Med en öppen och tillåtande attityd för nya lösningar arbetar kommunen aktivt för att utnyttja digitaliseringens möjligheter. Detta för att effektivisera verksamheten och skapa bättre tjänster för kommunens invånare. Individier, föreningar och företag bidrar till att driva Linköping framåt och ska därför ges goda villkor för att delta i utformning och leverans av välfärdstjänster.

Hållbar verksamhetsutveckling

I Linköpings kommun gynnar all verksamhetsutveckling en hållbar utveckling. De globala målen är ledstjärnor i arbetet där arbetet med minskad användning och utfasning av farliga ämnen är ett prioriterat område. Det bedrivs ett kontinuerligt jämställdhets- och mångfaldsarbete för att säkerställa eller utveckla kvaliteten i verksamheterna.

Målområde Medarbetare

Målområde medarbetare beskriver hur medarbetarnas resurser ska tillvaratas och utvecklas.

Attraktiv arbetsgivare

I Linköpings kommun känner varje medarbetare arbetsglädje och stolthet, har inflytande och delaktighet. Serviceyrken inom skola och omsorg stärker förutsättningarna för att utveckla kvaliteten i välfärdstjänsterna genom att befintlig personal avlastas och frigörs för att driva utveckling. Kommunens arbetsplatser präglas av jämställdhet, mångfald och goda arbetsvillkor. Medarbetarna är ambassadörer som gärna rekommenderar sin arbetsplats till andra.

Hållbar kompetensförsörjning

Linköpings kommun arbetar systematiskt med att attrahera, introducera, utveckla och behålla medarbetare för att säkra kompetensförsörjningen. Genom att organisera arbetet på nya sätt, använda digital teknik och hitta vägar för ett livslångt lärande skapas förutsättningar för att säkra resurser till den kommunala verksamheten. Nya metoder för att attrahera, utveckla och behålla kompetens i kommunen utvecklas för att möta framtidens behov av kompetens.

Innehållsförteckning

Rubrik för nämndens ordförandes text	4
Internbudget 2021 med plan för 2022-2024	5
Nämndens uppdrag	5
Sammanfattning av Äldrenämndens internbudget	5
Planeringsförutsättningar	3
Ekonomi	7
Mål och inriktning	10
Strategiska utvecklingsuppdrag	12
Nämndens verksamhet	14
Ekonomistyrning	14
Planer och program	14

Bilagor till internbudgeten:

- Förvaltningens verksamhetsplan med bilagor
- Internkontrollplan
- 10-årig lokalförsörjningsplan
- 10-årig investeringsplan

En äldreomsorg med kvalitet och människan i centrum.

Året 2020 har varit ett år vi alltid kommer att minnas. Corona Pandemin har tagit hela världen som gisslan och den grupp som drabbas absolut hårdast av pandemin är våra äldre. Vi behöver ta lärdomar från pandemin och stärka äldreomsorgen för framtiden.

Redan innan Corona Pandemin var den ofrivilliga ensamheten ett stort problem men nu är problematiken än större. Ensamheten försämrar inte bara människors sociala tillvaro, utan kan leda till sjukdomar och andra negativa hälsoeffekter. Vi måste skapa förutsättningar och se till att föreningar och civilsamhället kan skapa gemenskap och samhörighet för våra äldre. Tillsammans kan vi utveckla våra aktiviteter och nå fler äldre än i dagsläget. De äldre måste känna att man har tid att sitta ner och lyssna och prata en stund. Gemenskap och samhörighet berikar livet.

Allians för Linköping vill stärka livskvalitén för våra äldre och kommer därför fortsätta satsa på våra äldres måltidssituation. Måltiden är en viktig del av vår vardag. Det är viktigt för våra äldre att få i sig näringsrik och god mat. Undernäring är idag ett stort problem som i många fall kan leda till en för tidig död. Därför behöver maten på våra boenden hålla hög kvalitet, med goda råvaror som gärna är lokalproducerad. Måltiden ska också vara anpassningsbar utifrån individens behov där den äldre har möjlighet att påverka. Dessutom är måltiden en viktig social arena där äldre kan träffas och byta erfarenheter och historier med varandra.

Personalen är den viktigaste byggstenen för en bra omsorg. En god äldreomsorg kan bara förverkligas med en engagerad och kompetent personal. Därför väljer vi att göra omfattande satsningar på personalen. Linköpingslyftet är en sådan satsning för att få mer utbildade vårdbiträden och undersköterskor men vi satsar även på generella förstärkningar för att öka antalet specialistkunskaper. Vi vill även satsa på språkutvecklingen. Våra äldre ska känna sig trygga med att den personal som tar hand om dem förstår det språk man talar så att kommunikationen inte missuppfattas.

Vi behöver stärka arbetet kring personer med demenssjukdom. Äldrenämnden ansvar för demensvård för både unga och äldre och det är viktigt att övergången mellan olika instanser sker sömlöst. Vi behöver nya arbetssätt för att kunna möta unga och äldre personer med demenssjukdom där verksamheten kan möta personens behov genom hela livet. Ett nytt tankesätt för att skapa bättre förutsättningar kan vara koncept som demensby som idag har framgång i många andra länder.

Med denna budget tar Allians för Linköping ytterligare steg för att höja kvalitén. Linköpings äldreomsorg ska präglas av trygghet, värdighet och delaktighet där människa är i centrum.

Liselotte Fager (KD)
Äldrenämndens ordförande

Internbudget 2021 med plan för 2022-2024

För Linköpings kommun är verksamhetsresultatet centralt, det vill säga det resultat och de effekter som verksamheten får för dem som använder kommunens tjänster. Kommunens verksamheter ska sträva efter att utifrån de givna resurserna optimera nyttan för de som använder kommunens tjänster. Budgetprocessen är förändringsinriktad och fokuserar på vad som ska förändras i verksamheten under budgetperioden.

Kommunfullmäktige beslutade i september om budget för 2021 med plan för 2022-2024 med ekonomiska ramar för nämnderna. Kommunens reglemente anger också förväntningar på nämnderna. Nämnden ska genom sitt basuppdrag och inriktningen i internbudgeten bidra till utveckling inom kommunfullmäktiges mål, detta görs inom ramen för av kommunfullmäktige anvisade ekonomiska ramar. Varje generation ska bära sina kostnader, vilket kräver stort ansvarstagande och god budgetdisciplin. Alla verksamheter ska drivas på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt där nämnderna ansvarar för att effektiviseringar och prioriteringar görs inom nämndens ram.

Nämndens internbudget anger riktning och förutsättningar för nämndens verksamhet och utveckling.

Nämndens uppdrag

Nämndernas uppdrag regleras i *Linköpings kommuns reglemente*, för äldrenämnden som tillhör sektor *välfärd- och socialpolitik* är uppdraget:

Nämnden ska, för personer som är 65 år och äldre, inom kommunen svara för myndighetsutövning och verkställande enligt:

- Socialtjänstlagen¹ förutom avseende försörjningsstöd
- övriga till området hörande lagar, förordningar och föreskrifter

För personer som är 65 år och äldre svarar nämnden även för:

- hemsjukvård oavsett ålder
- hemtjänst oavsett ålder
- utprovning och förskrivning av personliga hjälpmedel
- kommunal hälso- och sjukvård samt ledning av kommunal hälso- och sjukvård inom nämndens ansvarsområde
- hälsofrämjande och förebyggande insatser
- fördelning av föreningsbidrag

Inom sektorn svara för:

- forskning- och utveckling
- sektorsövergripande kompetensförsörjning

Nämnden ska verkställa uppdraget genom beställning eller eget utförande under förutsättning att utförandet av verksamhet till stor del bedrivs i egen regi och/eller inte bedöms lämplig för konkurrensutsättning.

Sammanfattning av Äldrenämndens internbudget

- Satsningar på kompetensutveckling allt från grundläggande utbildning till specialistutbildningar
- Öka förutsättningar för kvarboende, fokus på digitala lösningar och öka digital mognad även hos målgrupperna
- Omfördelningar från hemtjänst till hälso- och sjukvård samt rehabiliterande insatser
- Lokalanpassningar
- Fördjupat utredningsarbete på systematiska utvärderingar som ger konsekvenser för riktlinjer och insatsutformning.
- Utredda förutsättningar för införa ”demens by” i Linköping samt utreda anpassat stöd för yngre personer med demenssjukdom.

¹ Text boendeformer och anhörigstöd

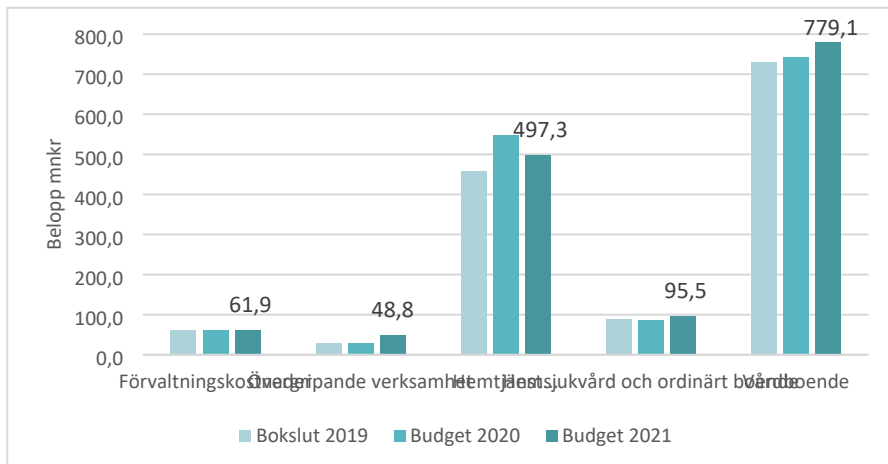
Ekonomi

Ekonomi, belopp tkr	Budget förslag 2021	Plan förslag 2022	Plan förslag 2023	Plan förslag 2024
Verksamhetens nettokostnader	1 536 850	1 563 392	1 615 237	1 654 446
varav kostnader	1 886 886	1 920 429	1 979 415	2 025 907
varav intäkter	350 036	357 037	364 178	371 461
Investeringar, netto	1 000	1 000	1 000	1 000

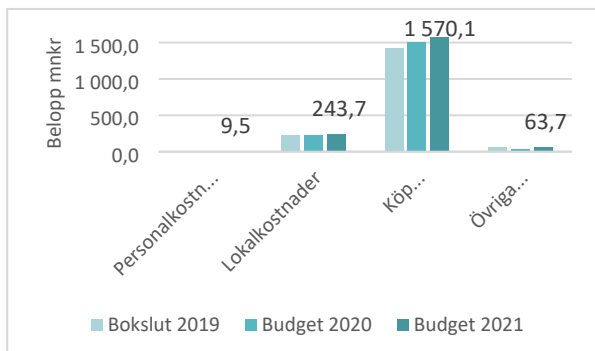
Kommentar till nämndens ekonomi

Nämnden har god ekonomi och har förutsättningar att investera i såväl kompetensutveckling, digital utveckling och lokalanpassningar under 2021. Ekonomiska förutsättningar finns även till att stärka individens möjligheter till kvarboende minskad ensamhet och ökad självständighet.

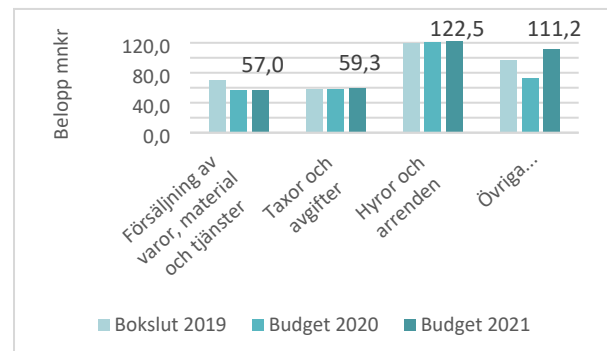
Nämndens verksamheter, nettokostnader i förslag till budget för 2021, budget 2020 och bokslut 2019

Nämndens kostnader förslag 2021, budget 2020, bokslut 2019

Nämndens intäkter förslag 2021, budget 2020, bokslut 2019

Kommentar: I kostnadsdiagrammen ingår inte det extra statsbidraget på 55,5 miljoner eftersom det inte är beslutat hur medlen ska fördelas mellan de olika verksamhetsområdena.

Volymutveckling

Basuppdrag	Utfall 2019	Budget 2020	Utfall tom augusti	Prognos 2021	Plan 2022	Plan 2023
Antal individer med hemtjänst(varav yngre än 65)	3786	3700	2707(273)			
Antal individer hemsjukvård	648	700	694(maj månad)			
Antal individer vårdboende	1757	1750	IU			
Antal personer aktuella inom myndighetshantering ²	4282	4325	4123			

Personal	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024
Antal tillsvidareanställda	512	533				
Total sjukfrånvaro	6,8	6,5	6,0	5,5	5,0	5,0
Andel avgångar	-	-	6,0	5,5	5,5	5,5

Kommentar till volymutvecklingen

Ökningen av antalet anställda analyseras särskilt. Statistikuttag från treserva är sedan våren mycket svårt att få ut och värdera varför ingen långsiktig bedömning är gjord

² Källa LinQ rapport 12, urval Ärendetyp ÄO serviceavtal och ÄO äldreomsorg december 2019 ,resp augusti 2020

Planeringsförutsättningar

Samhälle

För att Linköpings kommun ska leva upp till de politiska intentionerna krävs att utveckling sker inom äldreomsorgen. Nämndens uppdrag blir därför att anpassa och utveckla nya boendeformer och insatser i det egna hemmet för att möta nuvarande och kommande behov. Särskilda boenden behövs i Linköpings alla stadsdelar vilket kräver ett långsiktigt och strategiskt samarbete med samhällsplanerande funktioner och fastighetsägare. Utvecklingen går emot att allt fler svårt sjuka äldre får sin vård och omsorg i kommunens regi, vilket ställer nya krav på utformningen av särskilda boenden och insatser i det ordinära boendet. I planeringen av nybyggnation samt upprustning av befintliga särskilda boenden behöver lokalerna anpassas till att klara värden av svårt sjuka. Den kommande demografiutvecklingen ställer krav på andra sätt att tillgodose behoven. Morgondagens behov kan inte lösas med dagens metoder. Under budgetens planperiod sker inte den stora demografipåverkan utan först framåt år 2025, vilket innebär att förutsättningar finns för att hitta lösningar under de närmsta åren. Det kommer vara väsentligt att tillvarata civilsamhällets intresse och engagemang på andra sätt än vi gör i dag. Samverkan med regionen, bostadsbolag och andra kommuner som en del i välfärdskedjan krävs för att medborgarna ska uppleva en trygghet och kunna klara sig utan insatser från kommunen så långt som möjligt. En god samverkan med regionen ger individen bättre förutsättningar att klara ett mer självständigt liv. Kommunen kan med en bra samverkan även få positiva ekonomiska effekter. Att motverka segregation, öka den upplevda tryggheten och att bedriva ett aktivt brottsförebyggande arbete är tydliga politiska prioriteringar.

Nämndmålen handlar således om att utveckla välfärdskedjan tillsammans med alla aktörer för att utveckla morgondagens lösningar för att möta behov hos den äldre befolkningen.

Medborgare

Nämndens uppdrag inom området handlar om att möta behov med rätt typ av insatser och att förebygga ohälsa. Det är viktigt att systematiskt mäta upplevd kvalitet och ge en bred samlad bild över begreppet kvalitet inom äldreomsorgen i Linköping och utifrån det utveckla insatserna och verksamheterna. Nämnden ska vara drivande i att utveckla metoder för att möta individens behov. En säkerställd och behovsanpassad vård och omsorg innebär att särskilt fokus finns på moment som rättssäker handläggning, korta ledtider för verkställighet och genomförda individuppföljningar. Sammantaget ska uppföljningsarbetet syfta till att värdera och utveckla insatserna och vid behov revidera riktlinjerna för beviljandet av dessa. Det inkluderar även arbetet i processen mellan sjukvård inom regionen och kommunal hälso- och sjukvård för att säkerställa rätt vårdnivå och rätt insatser. Ett kunskapsunderlag ska tas fram som grund för framtida planering och utformning av relevanta och resurseffektiva insatser inom kommunens hälso- och sjukvård. Detta för att kunna möta medborgarens behov av insatser inom kommunens ansvarsområde.

Digitala lösningar ska särskilt beaktas för att kunna följa processerna för såväl den enskilde som för medarbetare. Upplevelsen av ensamhet och minskad självständighet har en stark påverkan på den äldres hälsa. Nämnden ska prioritera insatser för att motverka detta genom att utveckla befintliga insatser samt att utveckla nya insatser för att öka den enskildes självständighet och minska upplevelsen av ensamhet tex med stöd av digitalisering. Nya arbetssätt och insatser behöver utvecklas och vissa ersättas av tekniska lösningar. Det behöver göras ett arbete för att utveckla insatser utifrån grupperna av äldre med särskilda behov i form av demenssjukdom. En utredning ska genomföras angående möjligheterna till att skapa en ”demensby” i Linköping och även utveckla stödet för yngre dementa. Det behöver utvecklas boendeformer och stöd i hemmet där dessa personer kan fortsätta leva ett självständigt liv, men med tillsyn och stöd i den utsträckning som krävs för säkerhet och trygghet. Dessa boendeformer och stödinsatser ska utvecklas med hänsyn till vart i livet, vad gäller ålder osv, dessa personer med demenssjukdom befinner sig.

Ekonomi

Äldrenämndens verksamhet har varit känd för ha god kostnads kontroll och förväntas även så ha i framtiden. I jämförelse med jämförbara kommuner har Linköpings kommun låga kostnader för äldreomsorgen. Utvecklingen i demografi och omvärldsfaktorer ger dock indikation på att kostnaderna kommer öka senare i perioden. En stor del av kostnaderna handlar om boenden och vilken grad av tomma platser som kan accepteras i förhållande till väntetider för inflyttning. Att hitta metoder för att snabbt ställa om boenden utifrån förändrade behov är väsentligt i detta. Detta innebär att en flexibilitet och förmåga till omställning av olika boendeformer är avgörande för det ekonomiska utfallet. Boendenas utformning påverkar i hög grad kostnaderna för driften av verksamheten, vilket är en viktig faktor för att ha en god ekonomi av verksamheten. Hur nämnden lyckas med att införa teknik som stöd och i vissa fall ersätta mänskliga insatser kommer ha stor påverkan på kostnaderna för äldreomsorgen framöver. Under de närmsta åren kommer inga större boenden att öppna varför inga större kostnadsökningar för vårdboende förväntas. Demografisättningen till nämnden kan därför revideras under perioden, eftersom efterfrågan och behov inte förväntas öka under planperioden.

Den trend som vi ser är att vårdtiden i slutenvården minskar vilket leder till att kommunen utför mer komplex hälso- och sjukvård i ordinärt boende och i särskilda boendeformer (SÄBO). Samverkan med aktörer i välfärdskedjan ger oss bättre förutsättningar att tillsammans möta dagen och framtidens behov.

Verksamhet

Verksamhetsuppföljningen inom äldreomsorgen kommer även fortsättningsvis att ske utifrån flera olika perspektiv för att kunna skapa en så bred och tydlig analys som möjligt. Våra metoder för uppföljning och analys behöver ständigt utvecklas och förbättras. Alla analyser utgör underlag för behovet av utveckling och uppföljning av verksamheter. De projekt/ förändringsarbeten som startar på lokal nivå ska ha som syfte att ge effekt för nämndens hela verksamhetsutveckling. Det kan handla om att ta fram nya digitala tjänster likväl som nya överenskommelser med den idéella sektorn (så kallade IOP:er) för att främja målgruppens behov. För detta krävs en kultur som har öppenhet och tillit för att andra aktörer inom välfärdskedjan, tex den idéella sektorn, kan bidra till kreativ utveckling. Eftersom nämnden arbetar långsiktigt med i många fall långa avtal innebär detta att förändringar i avtalsstyrningen sker successivt och på flera års sikt.

Medarbetare

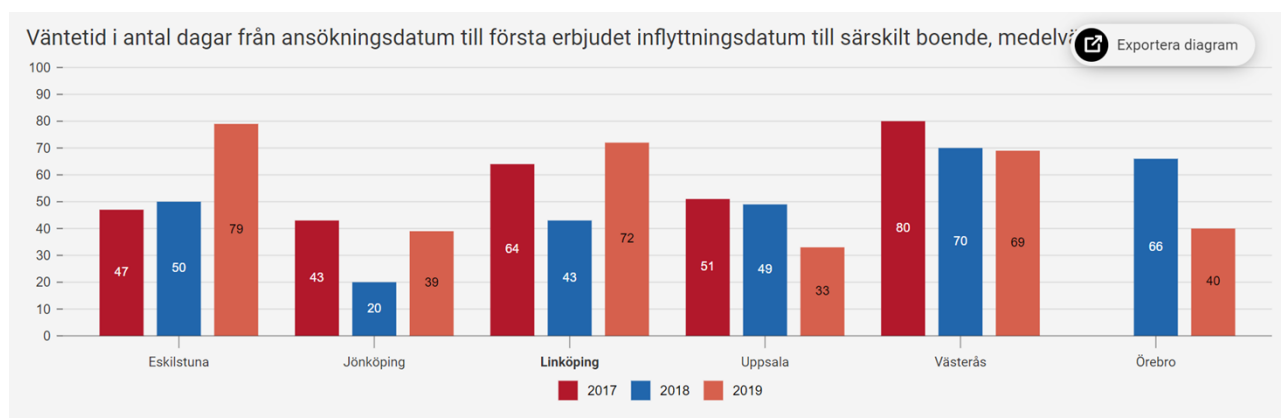
Det kommer att ställas stora krav för att klara den framtida kompetensförsörjningen, antalet äldre som kommer att behöva stöd och insatser kommer att öka, samtidigt som det är svårt att rekrytera personal till våra verksamheter. Nya vägar till kompetensförsörjning behöver identifieras och genomföras samtidigt som vi behöver hitta nya former för att utföra uppgifter som t ex stöd av tekniska lösningar. Vi behöver skapa förutsättningar för att få medarbetare att vilja arbeta inom sektorn. De strategier Linköpings kommun har idag för att klara kompetensförsörjningen behöver utvecklas och ytterligare åtgärder behöver vidtas. En del kommunens resursbehov kommer att behöva ersättas med nya vägar till kompetensförsörjning såsom med andra yrkesgrupper och nya metoder. Nya vägar är exempelvis en översyn av arbetets organisering i syfte att införa nya kompetenser och nya arbetssätt. Att öka antalet legitimerad personal såväl sjuksköterskor, fysioterapeuter och arbetsterapeuter, undersköterskor och specialistundersköterskor är en förutsättning för att klara dagens och framtidens ökade omvårdnad och hälso- och sjukvårdsbehov. Med den utgångspunkten finns behov av att göra kompetenshöjande insatser för den personal som idag finns inom verksamhetsområdet. Andra exempel är digitalisering av arbetsflöden, införande av den digitala medarbetaren och en breddad rekrytering. En viktig åtgärd är att få fler att arbeta längre. Förändringar som krävs ställer krav på organisationer, ledarskap och chefskap. Att stärka chefernas förutsättningar är därför en stor utmaning.

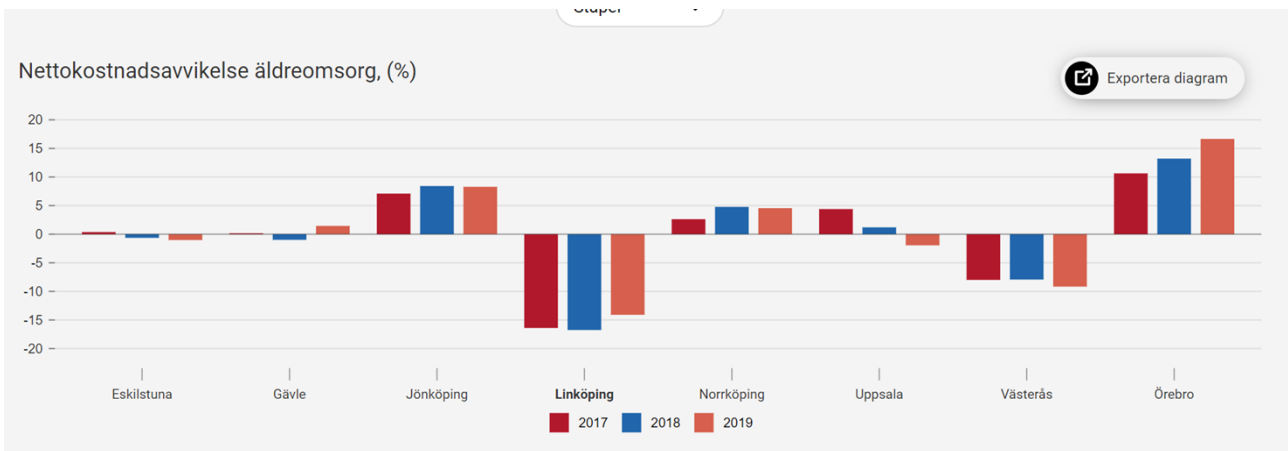
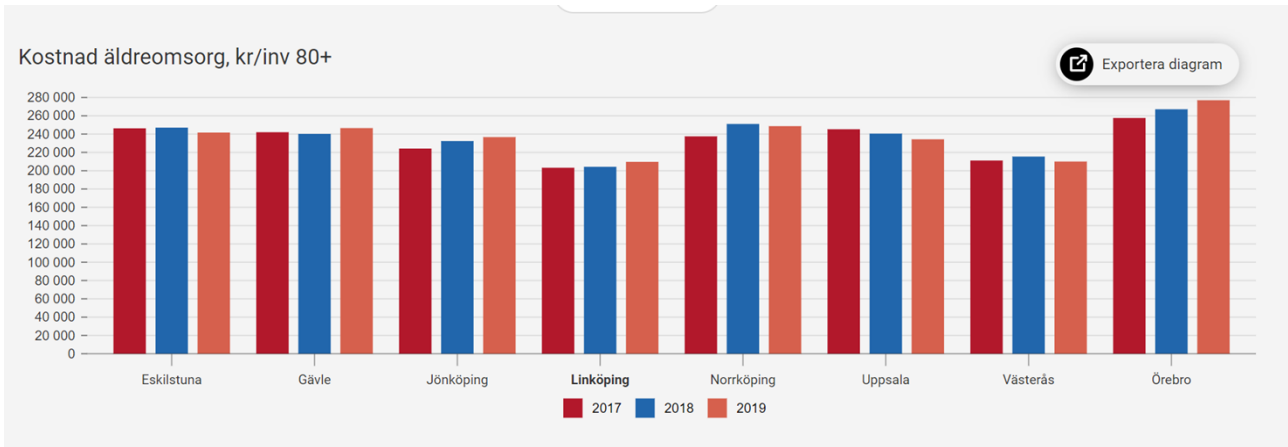
Prioriterade fokusområden inom förvaltningen är åtgärder för att få en organisation som lever upp till den vision och strategier som är framtagna. Formellt startar den nya organisationen i november 2020. Syftet med den nya organisationen är att inom nämndens ansvarsområde möta medborgarens behov av insatser nu och i framtiden.

Uppgifterna i nämndens indikatorer i medarbetarperspektivet avser samtlig personal på Social- och omsorgsförvaltningen (exklusive de som arbetar mot arbetsmarknadsnämnden). Nämndens utvecklingsarbete och strategier påverkar alla medarbetare som verkar inom nämndens ansvarsområde. Det stora flertalet medarbetare som arbetar inom nämndens område arbetar hos de olika utförarna, såväl inom kommunal som privat verksamhet.

Jämförelser med andra kommuner – verksamhetens kostnader

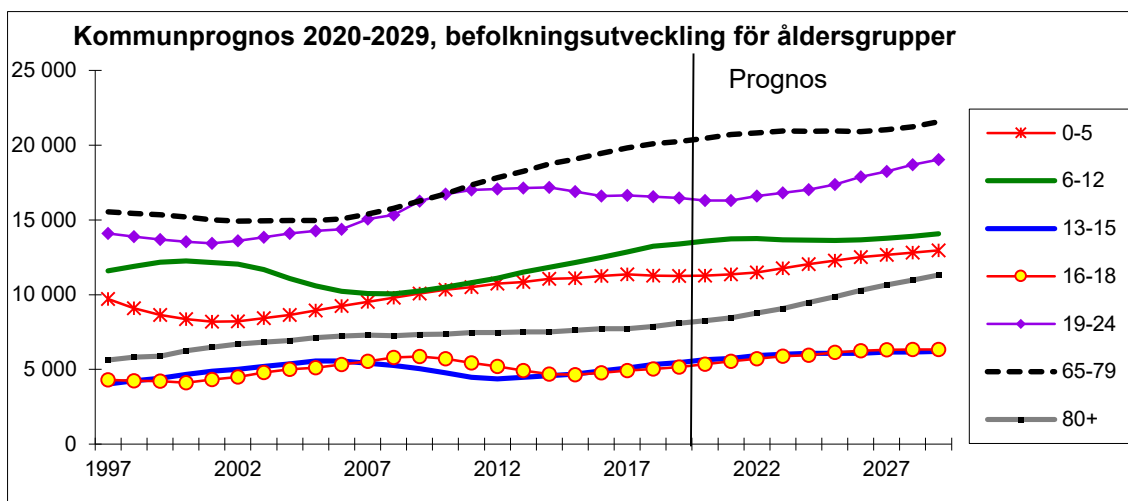
Linköpings kommun har i många fall en lägre kostnad än jämförbara kommuner. Tillgänglighet till tjänster är samtidigt god.

Befolkningsprognoser som används som underlag till budgeten

Kommunens prognoser visar att andelen äldre-äldre ökar framför allt efter planperiodens slut varför åtgärder behöver genomföras under denna period för att möta förväntade ökade behov av vårdboende i mitten på 2020 talet. De närmsta kommande åren och alltsedan 2016 har inte visat på ökat behov trots fler invånare blir 65 år +. Analysen ger att behoven uppstår först efter 85+. Omställning av platser till fler med inriktning demens pågår under perioden för att bättre möta behoven av särskilda boendeplatser och förstärka insatser för individer med demensproblematik. Diagrammet visar befolkningsprognosen uppdelad i olika åldrar fram i planperioden.

Ekonomi

Driftsammandrag

Nettokostnad	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget förslag 2021	Plan förslag 2022	Plan förslag 2023	Plan förslag 2024
Belopp tkr						
Förvaltning	60 186	60 413	61 923	61 923	61 923	61 923
Övergripande verksamhet	29 135	28 054	29 583	37 000	43 977	52 997
Digitalisering			4 000	4 000	4 000	
Öka förutsättningar för kvarboende, minska ensamhet och ökad självständighet			5 000	5 000	5 000	
Höjd grundkompetens i verksamheten (Linköpingslyftet)			5 000			
Kompetensutveckling för medarbetare i sektorn			4 000			
Hemtjänst servicehus/trygghetsboenden	458 352	546 047	522 253	522 253	530 953	534 853
Justering demografi 2020		1 427				
Minskad demografiersättning under 2021, 2022			-25 000	-20 000		
Helkompensation för demografiska förändringar					8 700	12 600
Hemsjukvård och rehabilitering ord boende	88 176	86 264	95 521	95 521	95 521	95 521
Vårdboende	730 107	740 840	761 586	766 586	793 505	794 605
Lokalanpassningar			5 000	5 000	5 000	
Stängning mindre enheter						-11 000
Justering demografi 2020		1 429				
Nytt boende, Skarpan helår 2024					11 148	70 425
Beredskap pandemi korttidsboende			1 000			
Fördelning av extra statsbidrag enligt KS 6 oktober			55 491	55 491	55 491	55 491
Kvalitetshöjande åtgärder			11 494	30 619		-12 968
Summa nämndens internbudget	1 365 956	1 464 474	1 536 850	1 563 392	1 615 237	1 654 446
<i>varav intäkter</i>	<i>343 173</i>	<i>308 603</i>	<i>350 036</i>	<i>357 037</i>	<i>364 178</i>	<i>371 461</i>
<i>varav kostnader</i>	<i>1 709 129</i>	<i>1 773 077</i>	<i>1 886 886</i>	<i>1 920 429</i>	<i>1 979 415</i>	<i>2 025 907</i>
Budgetram enligt KS 6 oktober 2020 samt förslag ramjustering AN			1 536 850	1 563 392	1 615 237	1 654 446

Förändringar av budget för åren 2021-2024

Övergripande verksamhet

Inför 2021 (och följande år) föreslås ekonomiska omfördelningar från hemtjänst till övergripande verksamhet.

Insatser behöver göras för att öka förutsättningar för kvarboende, minska ensamhet och en ökad självständighet. Aktiviteter som syftar till ökad digital mognad och samverkan med övriga aktörer i välfärdskedjan skulle kunna öka förutsättningarna.

Stora satsningar på kompetensutveckling planeras dels i form av Linköpingslyftet men även andra kompetensutvecklingar för medarbetarna inom sektorn. Möjlighet till statsbidrag kommer också att finnas varför de ekonomiska förutsättningarna finns för möjligheter till kompetensutveckling i sektorn.

Hemsjukvård och rehabilitering i ordinärt boende

Det ekonomiska utrymmet är utökat utifrån förväntade kostnadsökningar utifrån demografi och beslutade förändringar.

Särskilt boende

Under närmsta åren behöver lokalanpassningar göras för anpassa lokalerna till krav på standard. Under innevarande år har mycket arbete avstannat pga pandemin. I samband med öppnande av nytt boende 2024 kan mindre enheter avvecklas.

Fördelning av extra statsbidrag (enligt KS beslut 6 oktober 2020)

Äldrenämnden har tillförts 55,5 miljoner som kommer att användas bland annat till kompetensutveckling, samt utveckling av digitala hjälpmedel och tillsyn på annat sätt. Ett fortsatt arbete kommer att ske hur medlen ska fördelas.

Kvalitetshöjande åtgärder

Det kommer att finnas ett ekonomiskt utrymme under de närmsta åren att göra insatser inom äldrenämndens ansvarsområde för att möta framtidens utmaningar att hitta nya arbetssätt och stöd till medborgarna för att möta den demografiska utmaningen. En rad olika kvalitetshöjande åtgärder med syfte att öka den äldres livskvalité och minska den ofrivilliga ensamheten sker 2021-2022 genom exempelvis kulturaktiviteter och aktiviteter kring mat och måltidssituationen. År 2024 ska äldrenämnden ha utrymme i sin budget att kunna öppna ett stort särskilt boende inom nämndens budgetram.

Från äldrenämnden till arbetsmarknadsnämnden görs en ramjustering på 1281 tkr för verksamheten förvaltning av IT-system. Förändringen gäller från och med år 2021.

Investeringar

Investeringar	Nettoutgift 2019	Nettoutgift 2020	Nettoutgift förslag 2021	Nettoutgift förslag 2022	Nettoutgift förslag 2023	Nettoutgift förslag 2024
Belopp tkr						
It- system						
Kontorsutrustning						
Summa investeringar		1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
<i>varav inkomster</i>						
<i>varav utgifter</i>						
Investeringsram enl. beslut i KF den 29 september 2020						

Mål och inriktning

Målområde Samhälle

Kommunövergripande mål: Ett attraktivt och tryggt Linköping

Nämndmål	Nämnd-indikator	2019	2020	Målvärde 2021	Målvärde 2022
Aktiv del i välfärdskedjan	Delaktighet i samhällsplanering- antal planer med medverkan			2	2
	Lågt betalningsansvar, antal dagar i genomsnitt		Mindre än tre	Mindre än tre	Mindre än tre
	Omsättning av korttids platserna		Finns ej mått	Ska öka	

Målområde Medborgare

Kommunövergripande mål: Välfärdstjänster med hög kvalitet, tillgänglighet och individen i centrum

Nämndmål	Nämnd-indikator	2019	2020	Målvärde 2021	Målvärde 2022
Tillgängliga tjänster med korta handläggningstider	Handläggningstid (median)antal dagar från ansökan till beslut för myndighetsbeslut inom äldreomsorgen			5	4
	Tid för handläggning ansökan till första erbjudande antal dagar i genomsnitt ³ KKIK mått(median)	43		40	40
	Andel(%) som erbjuds boende inom 3 månader från beslut		100	100	100
	Andel(%) genomförda demensutredningar inom 3 månader			90	95
Nöjda brukare av äldreomsorg	Öka den sammantagna nöjdheten inom vårdboende och hemtjänst. Brukarbedömning (%) Vårdboende Hemtjänst	81	IU	83	85
		88	IU	89	90
	Kvalitetsaspekter särskilt boende % av max (U23432)			65	66
God kvalitet i äldreomsorgen	Antal kvalitativa analyser			3	3

³ U23401 kolada

	Baserat på brukarundersökningar och kvalitetsplanen				
	Andel% områden med systematisk uppföljning enligt sk pyramiden- (värdering på insatsutformningen)			75	Alla insatser
Kontinuitet inom hemtjänst (personlig omvårdnad)	Personalkontinuitet antal under 14 dgr period (U21401)			12	12
Goda boendemiljöer	Nöjdhet maten och måltidsmiljö andel (%)			65	70

Målområde Ekonomi

Kommunövergripande mål: Kostnadseffektiv verksamhet Hållbar ekonomi

Nämndmål	Nämnd-indikator	2019	2020	Målvärde 2021	Målvärde 2022
Högt nyttjande av befintliga tjänster	Hög beläggningsgrad (%) i boende (SÄBO)	Ca 95		95	95
Tydliga riktlinjer och rättssäker handläggning	Andel (%) Uppdatering/ anpassning av riktlinjer			95	95

Målområde Verksamhet

Kommunövergripande mål: Effektiv organisation med goda resultat Hållbar verksamhetsutveckling

Nämndmål	Nämnd-indikator	2019	2020	Målvärde 2021	Målvärde 2022
Hållbar verksamhetsutveckling	Antal nya digitala tjänster brukare/ utförare			3	2
	Antal nya automatiserade arbetsprocesser förvaltning			2	2

Målområde: Medarbetare

Kommunövergripande mål: Attraktiv arbetsgivare

Nämndmål	Nämndindikator	2019	2020	Målvärde 2021	Målvärde 2022
Goda arbetsplatser <i>Varje medarbetare känner arbetsglädje och stolthet samt har inflytande och möjlighet att utvecklas.</i>	Total sjukfrånvaro, %	6,8	6,5	6,0	5,5
	Män	2,9	4,5		
	Kvinnor	7,3	6,8		
	Andel heltidsanställningar, %	98,0	98,0	98	98
	Män	96,5	96,6		
	Kvinnor	98,2	98,2		
Jämställdhetsindex (JämiX)		i.u	i.u		
Attraktiv arbetsgivarindex (AVI)		i.u	i.u		

Hållbart chef- och ledarskap <i>Varje chef leder och utvecklar sina verksamheter mot uppsatta mål med mod, engagemang och mänsklighet.</i>	Hållbart medarbetarengagemang (HME)	i.u	74	76	78
	Chefindex (62,8 år 2018)	i.u	i.u		

Kommunövergripande mål: Hållbar kompetensförsörjning

Nämndmål	Nämndindikator	2019	2020	Målvärde 2021	Målvärde 2022
Nya vägar för kompetensförsörjning <i>Utveckling av den digitala medarbetaren, ett ansvarstagande för ett livslångt lärande och ett aktivt arbete med professionsanalyser för rätt använd kompetens skapar nya vägar för kompetensförsörjningen.</i>	Andel avgångar (nämndindikator)	i.u	i.u	6,0	5,5
	Avgångsålder pension	i.u	64,9	66	67
	Antal arbetsmarknadsplatser	3	12	17	17
	Digital mognad (nämndindikator)				
	Digital förmåga	2,9	3,3	3,5	3,5
Digitalt arv	3,2	3,3	3,5	3,5	

Strategiska utvecklingsuppdrag

Kommungemensamma

- Samtliga nämnder ska inarbeta och genomföra åtgärder i enlighet med handlingsplan för koldioxidneutralt Linköping 2025, Linköpings kommuns handlingsplan för klimatanpassning och enligt respektive nämnds handlingsplan utifrån kemikalieprogrammet.
- Samtliga nämnder ska utveckla samordningen mellan nämnder och inom koncernen för effektivare insatser och åtgärder för att minska och motverka segregation.
- Samtliga nämnder ska effektivisera nyttjandet av administrativa- och verksamhetslokaler samt övriga kommunala anläggningar.
- Samtliga nämnder ska se över sin egen inköpsorganisation i syftet att säkerställa en hög e-handels- och avtalstrohet.
- Samtliga nämnder ska beakta kommunens Nuläges- och trendrapport - Linköpings utmaningar (OBS-rapporten) och resultatjämförelser (Kommunens Kvalitet i Korthet och Resultatrapporten R9) i sitt budgetarbete.
- Samtliga nämnder ska effektivisera verksamheten och frigöra ytterligare resurser genom digitalisering.
- Samtliga nämnder ska stärka organisationens digitala mognad.
- Samtliga nämnder ska i kompetensförsörjningsarbetet anpassa personalframskrivningsanalysen till ekonomisk ram.
- Samtliga nämnder ska vidta åtgärder för att stärka chefers förutsättningar samt minska personalomsättning och sjukfrånvaro.
- Samtliga nämnder ska tillskapa ett ökat antal platser för arbetsmarknadsanställningar i kommunkoncernen.

Nämndspecifika

- Social- och omsorgsnämnden och äldrenämnden ska i samband med upphandling och verksamhetsuppdrag prioritera kvalitetskrav, kontinuitet och förutsägbarhet, införande av extratjänster som avlastar vårdpersonalen samt innovativa lösningar.
- Äldrenämnden ska utifrån erfarenheterna från coronapandemin utarbeta en handlingsplan för ett snabbare utnyttjande av digitaliseringens möjligheter.

Alla ovanstående uppdrag är på olika sätt inarbetade i avtalen, verksamhetsuppdragen samt i ordinarie löpande arbete. I indikatorerna ovan har särskilda områden förstärkts såsom digitala tjänster samt en del mått är direkt hämtade från det sk R 9 nätverket

Nämndens verksamhet

Ekonomistyrning

Ekonomistyrning är en del i det totala styrsystemet och handlar, liksom all styrning, om att påverka agerandet i en viss önskvärd riktning.

Ekonomistyrningsreglerna ska uppmuntra till ett sunt ekonomiskt agerande. Det innebär till exempel att alla ekonomiskt ansvariga ska handla med kommunens bästa för ögonen, vilket kan medföra att nyttan för den totala ekonomin ibland måste gå före den enskilda enhetens bästa.

Planer och program

Internkontroll

Arbetet i internkontrollen ska bidra till en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet. Det ska säkerställa att förvaltningens processer fungerar enligt gällande lagar och riktlinjer och innebär tillförlitlig verksamhets och ekonomisk rapportering. Kontrollmomenten för 2021 har valts för att dessa kan innehålla risker för verksamhetens förutsättningar för detta. Bedömningen bygger på riskbedömningar utifrån bl a processanalyser och sammanställning av klagomål och avvikelser.

Kontrollmomenten ska genomföras på ett sätt som stödjer ett formativt förhållningssätt till uppföljning. Resultaten ska rapporteras till berörd arbetsledning och vid behov eskaleras för att sätta in relevanta åtgärder. Kontrollmomenten har stämts av med kommunens centralt ansvariga för internkontroll och är i enlighet med Linköpings riktlinjer och intentioner. Arbetet med systematiska riskanalyser fortgår på förvaltningen och avses att breddas.

10 årig lokalförsörjningsplan

För att klara av den kraftiga ökningen i åldersgrupperna 80-84, samt 85 och äldre behöver därför kapacitet finnas för personer med demenssjukdom under närmsta åren. Det krävs även effektiva och ändamålsenliga lokaler som är anpassade efter verksamhetens behov för att förhindra ökade kostnader i verksamheten. Fortsatt planering av större enheter med anpassade och effektiva lokaler behövs för att möta framtidens omvårdnadsbehov. Mindre enheter kommer att fortsätta att ställas om till annan verksamhet och målgrupp. Planering och av det kommande boendet Skarpan med en kapacitet på 90 platser sker enligt plan och väntas stå färdigt för inflyttning under 2024.

Avgifter

Avgifterna för äldrenämndens verksamheter presenteras på hemsidan och räknas årligen upp med index (prisbasbeloppet). Bedömningen är att inga större justeringar ska behöva göras inför kommande år.

Många avgifter är beroende av inkomsten med angivna förbehållsbelopp och dessutom finns ett högkostnadsskydd varför man inte alltid direkt kan utläsa vilken avgiften blir utan den administreras och beräknas individuellt.

Upphandlingsplan

Under 2021 kommer flera strategiska upphandlingar att genomföras/påbörjas. Uppdraget kring att forma ”Framtidens hemtjänst och omsorg” innebär att en rad olika områden kommer behöva upphandlas eller formas som verksamhetsuppdrag på ett annat sätt än idag. När det gäller vårdboende är nybyggnation för Skarpan samt tre befintliga vårdboenden aktuella. Ställningstagande kring upphandling av nytt verksamhetssystem kommer tas under hösten 2020.

Objektplan (PM3)

Syftet med objektplanen för Vård, stöd och omsorg är att klargöra vad som ska göras i IT-förvaltningsarbetet samt hur förvaltningen ska utföras och styras. Objektplanen är det operativa styrdokumentet för Vård, stöd och omsorg (VSO). Dokumentet klargör alltså *vilket arbete* som ska utföras, *vilka resurser* som ska utföra arbetet och *vilka kostnader* som är förknippade med detta arbete. Objektplanen talar också om hur arbetet *organiseras*.

Den totala budgeten för objektet är 45,1 miljoner kronor. Av dessa åtgår ca 75 % för att hantera driften av våra system, medan 25 % är dedikerad till utveckling av nya lösningar. Fokusområdena för 2021 har en tydlig koppling till nämndmål och verksamhetsplanens aktiviteter. Dessa områden utgörs av e-tjänster och automatisering, strategisk utveckling av förvaltningens beslutsstöd, utveckling av brukarnära digitala tjänster och hjälpmedel samt ökad digital mognad inom förvaltningen. Slutligen kommer att arbetet med upphandling av ett nytt verksamhetssystem att påbörjas.

Personal- och kompetensförsörjningsplan

Det totala personalbehovet för Äldrenämnden beräknas öka med 21% fram till 2027. Det totala rekryteringsbehovet bedöms öka med 61% . Direktivet att 30% av rekryteringsbehovet ska täckas av andra lösningar motsvarar 126 personer

och ca 75 miljoner kronor perioden 2021-2027. Ett omfattande förändringsarbete pågår för att säkerställa kompetensförsörjningen i framtiden. Detta innebär bland annat att organisationen anpassas utifrån ett medborgarperspektiv för att snabbt kunna möta förändringar. Prioriterade områden är digitalisering och utveckling av chefers förutsättningar. Samverkan är centralt för att klara framtida utmaningar och ett samverkansorgan mellan förvaltningar har bildats med syfte att identifiera och initiera nya vägar till kompetensförsörjning inom vård och omsorgssektorn.

Uppföljning av privat utförare

En särskild kvalitetsplan antas årligen för att ge en samlad bild över de uppföljningar som ska genomföras. Kommunen har en bred uppföljning av den upphandlade verksamheten, dels på systemnivå och dels på leverantörsnivå (avtalsuppföljning). Uppföljning på systemnivå har till syfte att säkerställa att skattemedlen använts på bästa sätt för befolkningen och att de politiska målen uppnåts. Uppföljning på leverantörsnivå har till syfte att följa upp det som leverantören har åtagit sig att göra i enlighet med avtalsvillkoren. Uppföljningen utgår från de mål och den riktning som angivits av kommunfullmäktige och nämnder samt de krav som ställts i förfrågningsunderlag och avtal. Planen för uppföljning grundas på den analys som görs utifrån föregående års uppföljningar satta i relation till relevanta omvärldsfaktorer. Det görs även en väsentlighets- och riskanalys inför att uppföljningsplanen tas fram. Risk- och väsentlighetsanalysen syftar främst till att bestämma vad som ska följas upp och när samt hur genomgripande avtalen/verksamheten ska följas upp. Förvaltningen arbetar även proaktivt genom att årligen begära in redogörelse från verksamheten kring deras kvalitetsarbete. Samtliga nyligen ingångna avtal följs upp efter sex månader för att säkerställa att verksamheten startar i enlighet med avtalet. Avtal/uppdragsbeskrivningar och verksamhet som är angelägna, omfattande och riskfulla prioriteras genom att de följs upp proaktivt och frekvent.

